

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.365/2013/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2014. év június hó 18. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az előre kitervelten nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmény miatt I.r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a **Budapest Környéki Törvényszék** 2013. év április hó 10. napján kelt **18.B.69/2012/58.** számú ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben **megváltoztatja.**

I. r. vádlott vagyon elleni bűncselekményként értékelt cselekményét a 2012. évi C. törvény 160. § (3) bekezdés szerint minősülő emberölés előkészülete büntettének, és a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntette kísérletének; a közbizalom elleni bűncselekményét 1. rb. a 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdésének b) pontjába ütköző társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének, és 1. rb. 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdésének c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette kísérletének;

II. r. vádlott vagyon elleni bűncselekményként értékelt cselekményét a 2012. évi C. törvény 160. § (3) bekezdés szerint minősülő emberölés előkészülete büntettének, és a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás büntette kísérletének; a közbizalom elleni bűncselekményét 1. rb. a 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdésének b) pontjába ütköző bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének, és 1. rb. 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdésének c) pontjába ütköző bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette kísérletének **minősíti.**

I. r. és II. r. vádlottakat az ellenük a 2012. évi C. tv. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint minősülő tettesként, illetve bűnsegédként elkövetett emberölés büntette miatt emelt vád alól **tekinti felmentettnek.**

A vádlottak büntetését egyaránt **7 (hét) év 6 (hat) hónap börtönbüntetésre és 10 (tíz) év közügyektől eltiltásra** súlyosítja.

A szabadságvesztés kétharmad részének letöltése után feltételes szabadságra bocsáthatók.

A Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a bűnügyi költség viseléséről rendelkező része tekintetében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a Be. 578. § (1) bekezdése szerinti **különleges eljárás lefolytatására** utasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben **helybenhagyja**.

A másodfokú eljárásban felmerült **bűnügyi költség**ből I. r. vádlott 20.320.- (húszezer-háromszázhusz) forintot, II. r. vádlott 22.080.- (huszonkétezer-nyolcvan) forintot **köteles megfizetni az államnak**.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A **Pest Megyei Bíróság** a 2010. december 14. napján kihirdetett **8.B.12/2008/179.** számú ítéletében

- I. r. vádlottat társtettesként elkövetett csalás bűntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés a.) pont] és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntette [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b.) pont] miattalmazati büntetésül 3 év 3 hónap 28 nap börtönbüntetésre ítélte és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte; az I. r. vádlottat az ellene 1 rb. emberölés bűntette [1978. évi IV. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés a.) és b.) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

- II. vádlottat bűnsegédként elkövetett csalás bűntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés a.) pont] és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás bűntette [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b.) pont] miattalmazati büntetésül 3 év 1 hónap 10 nap börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte; a II. r. vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett emberölés bűntette [1978. évi IV. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés a.) és b.) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

- III. r. vádlottat társtettesként elkövetett csalás bűntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés a.) pont] és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntette [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b.) pont] miattalmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre ítélte, a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette.

A **Fővárosi Ítéltábla** mint másodfokú bíróság a 2012. április 12. napján kelt **1.Bf.179/2011/20.** számú ítéletével a Pest Megyei Bíróság 8.B.12/2008/179. számú ítéletét I. r. és II. vádlott tekintetében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

III. r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, bűnösségét további 1 rb. bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c.) pont] is megállapította, egyebekben az ítéletet a III. r. vádlottra helybenhagyta.

A megismételt eljárásban a **Budapest Környéki Törvényszék** a 2013. április 10. napján kihirdetett **18.B.69/2012/58.** számú ítéletében

- I. r. vádlottat csalás büntettének kísérlete, mint társtettes [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés a.) pont] és 2 rb. közokirat-hamisítás büntette, melyből 1 rb. társtettesként elkövetett, 1 rb. kísérlet [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b.) és c.) pont] miattalmazati büntetésül 3 év 3 hónap 21 nap börtönbüntetésre és 6 év közügyektől tiltásra ítélte; az I. r. vádlottat az ellene 1 rb. emberölés büntette [1978. évi IV. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés a.) és c.) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

- II. vádlottat csalás büntettének kísérlete, mint bűnsegéd [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés a.) pont] és 2 rb. bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette, melyből 1 rb. kísérlet [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b.) és c.) pont] miattalmazati büntetésül 3 év 1 hónap börtönbüntetésre és 6 év közügyektől tiltásra ítélte; a II. r. vádlottat az ellene 1 rb. bűnsegédként elkövetett emberölés büntette [1978. évi IV. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés a.) és c.) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalt dolgokról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész az I-II. r. vádlottak terhére, az emberölés büntetében a bűnösség megállapítása és a büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést.

A **Pest Megyei Főügyészség** a fellebbezés **Nf.3403/2006.** számon benyújtott írásbeli indokolásában kifejtett álláspontja szerint a törvényszék által megállapított tényekből, a történeti tényállás megállapításához elfogadott bizonyítékokból - az ítéletben megállapítottakkal szemben - az a következtetés vonható le, hogy a sértett halála erőszakos úton következett be úgy, hogy őt I. r. vádlott megölte II. vádlott támogató jelenlétében.

Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a sértett halálát mintegy másfél hónappal megelőzően, 2005. szeptember elején, I. r. vádlott azt kérte az 1. számú tanútól, hogy a debreceni ingatlan visszavásárlásának lehetséges végső időpontját hosszabbítsák meg egy hónappal, mivel az I. r. vádlott elmondása szerint egy nő ismerősétől fog kapni ajándékba, illetve fog megszerezni egy budapesti, a Móricz Zsigmond körtér környékén lévő lakást. A sértett halála után pedig a sértett lakása tulajdoni lapjának másolatát - mely már tartalmazta az I. r. vádlott tulajdonjog bejegyzés iránti kérelmét széljegyként - faxolta le neki annak igazolására, hogy az ingatlan megszerzése folyamatban van. A törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a lakás, amiről az I. r. vádlott beszélt 2005. szeptemberben az 1. sz. tanúnak, egyértelműen a sértett lakása volt.

Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy a sértett sem elajándékozni, sem eladni nem szándékozta az ingatlant, ebben az esetben nem lett volna hol laknia, illetve ilyen szándékáról ismerősei és lánya mindenképpen tudtak volna, másrészt I. r. és II. vádlottak szűkös anyagi körülmények között éltek, így ellenérték fejében nem tudták volna a sértett lakását megszerezni.

Mindezekre tekintettel a törvényszék az ítélet 18. oldal utolsó előtti bekezdésében helyesen következtetve állapította meg a tényállásban azt, hogy 2005. szeptember

7. napján az 1. számú tanúval „I. r. vádlott annak tudatában írta alá ezt az újabb szerződést, hogy a *sértett lakását annak megölése árán meg fogják szerezni*”. Az elsőfokú bíróság e megállapítása, illetve az egyéb terhelő adatok ellenére mégsem vont le következtetést arra, hogy a sértettet az I. r. vádlott ölte meg a II. r. vádlott segítségével. A bizonyítékok értékelése körében arra a megállapításra jutott, hogy az ölési cselekmény előre kiterveltsége nem állapítható meg (elsőfokú ítélet 55. oldal második bekezdés), melyet azzal indokolt, hogy bár a vádlottak nem rendelkeztek olyan jövedelemmel, melyből az ingatlan vásárlását fedezni tudták volna, ez azonban nem zárja ki, hogy nem tudtak volna esetlegesen más módon pénzhez jutni. Ezt azonban az eljárás adatai egyáltalán nem támasztották alá. Ezzel ellentétesen a törvényszék által is elfogadott bizonyíték alapján azt lehet megállapítani, hogy a vádlottak anyagi lehetőségei beszűkültek, jövedelmük nem tette lehetővé sem ingatlan vásárlását, sem a debreceni ingatlan visszavásárlását. Ennél fogva nem volt lehetőségük más módon pénzt szerezni és a debreceni ingatlant visszavásárolni, csupán a sértett ingatlanának megölése útján való megszerzésével. Ebből pedig pontosan az előre kiterveltség, illetve a szándékos ölési cselekmény bizonyítottsága következik.

Az, hogy a sértett halálával, illetve magával az ölési cselekménnyel kapcsolatosan viszonylag kevés bizonyíték áll rendelkezésre, nem eredményezheti azt, hogy az egyébként meglévő közvetett bizonyítékok láncolatából ne lehetne a sértett megölését ítéleti bizonyossággal megállapítani.

Ehhez a törvényszék elmulasztotta értékelni azt a körülményt, hogy egy holttest feldarabolásának okaként nem fogadható el II. r. vádlott által előadott érv, hogy pánikba esett, amikor a sértett összeesett, nem mozdult, meghalt. Ez a magatartás olyan, az alapvető emberi mivolttal ellentétes cselekedet, melynek oka nem lehet a pánik, hanem sokkal inkább az elkövetett bűncselekmény leplezése miatt a holttest eltüntetése. Amennyiben a sértett valóban természetes halállal halt meg és nem az I. r. vádlott ölési cselekménye következtében, nincs elegendő és valós indok a holttest II. r. vádlott általi feldarabolására.

A törvényszék arra a következtetésre jutott a szakértői vélemények és a tanúvallomások alapján, hogy a sértett hirtelen halálát nem lehet kizárni. Nem értékelte azonban e körben 1. számú és 2. számú igazságügyi orvos-szakértők véleményében foglalt azon megállapításokat, miszerint a hirtelen halál bekövetkezésének reális valószínűsége a sértett esetében az adott időpontban igen csekély volt, illetve mivel a sértett a Rivotril-t nem a halála előtt kezdte szedni az adott dózisban, továbbá folyamatosan szedte orvosi előírásra, e gyógyszer mellékhatásai és szövődményei orvos-szakértői módszerekkel nem valószínűsíthetők.

Összességében a törvényszék által elfogadott tényekből azt lehet megállapítani, hogy a sértett halálát nem természetes halála okozta, hanem a vádlottak ölési cselekménye.

Ezért indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének a Be. 376. § és a Be. 373. § (1) bekezdés III/a.) pont alapján a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.752/2013/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget ügyfelderítési kötelezettségének, ezért az élet elleni cselekmény tekintetében helytelenül állapította meg a tényállást, mely a Be. 351. § (2) bekezdés a.) és d.) pontja szerinti megalapozatlansági hibában szenved.

A törvényszék nem vette figyelembe az elsőfokú iratok 41. sorszám alatti igazságügyi orvos-szakértői vélemény azon megállapítását, miszerint a sértettnél a hirtelen halál bekövetkezésének reális valószínűsége igen csekély volt.

Nem értékelte továbbá az elsőfokú iratok 48. sorszám alatt benyújtott kiegészítő szakvéleményben foglaltakat sem, mely szerint a sértett a Rivotrilt nem közvetlenül a halála előtt kezdte szedni ebben a dózisban, orvosi előírásra folyamatosan szedte, így annak mellékhatása vagy szövődménye nem valószínűsíthető, az allergiás reakció pedig gyakorlatilag kizárható. Mindezek alapján a törvényszék nem derítette fel megfelelően a sértett hirtelen halála bekövetkezésének reális lehetőségét, illetve annak kizárhatóságát.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azonban számos tény, körülményt helyesen rögzített a tényállásban, így azt, hogy

- a vádlottak 2005. május 29. és szeptember 7. közötti időben elhatározták, hogy kihasználva azt, hogy a sértett egyedül él, tőle a lakását akként szerzik meg, *hogy őt megölik* (ítélet 18. oldal negyedik bekezdés);

- I. r. vádlott megkérte 1. számú tanút arra, hogy a korábbi szerződésüket hosszabbítsák meg, adjon neki további 1.120.000.- forint vételárrészt. Annak biztosítására, hogy a pénz visszafizeti, az I. r. vádlott előadta, hogy Budapesten egy nőismerősétől fog ajándékba kapni egy Móricz Zsigmond körtér környéki lakást, az I. r. vádlott annak tudatában írta alá ezt az újabb szerződést, hogy a sértett lakását *megölése árán* fogják megszerezni (ítélet 18. oldal ötödik bekezdés);

- az I. r. vádlott az 1. számú tanú kérdésére azt válaszolta, hogy az ingatlant vissza kívánja vásárolni és az erre vonatkozó okiratokat 2005. október 21-re készítse el (ítélet 18. oldal utolsó és 19. oldal első bekezdés);

- 2005. október 21-e előtt pár nappal a vádlottak rávették a sértettet, hogy egy megbeszélésre menjen velük a Dunakeszi melletti Sződre, a II. r. vádlott az általa vezetett gépkocsival a sértettet a sződligeti lakásukra vitte, majd pontosan meg nem határozható helyen a sértettet feldarabolta, a fej nélküli torzót a Sződrákos patak által határolt erdős területre vitte gépkocsival, míg a sértett fejét a Váchartyán és Kisnémet közötti területen elásta (ítélet 19. oldal második és harmadik bekezdés);

- a sértett személyi igazolványa és lakcímkártyája a vádlottakhoz került (ítélet 19. oldal negyedik bekezdés);

- a II. r. vádlott 2005. október 24-én kiváltotta a sértett lakásának tulajdoni lapját, az I-II. r. vádlottak 2005. október 26-án megjelentek 2. számú tanú irodájában, ahol I. r. vádlott átadta a sértett okmányait, majd a 2. számú tanú által elkészített okiratokat 2005. október 27-én nyújtották be a földhivatalhoz (ítélet 20. oldal harmadik és negyedik bekezdés).

E tényekből azonban a bíróság helytelenül, a logika és az ésszerű gondolkodás legelemibb szabályait megszegve vont le olyan ténybeli következtetést, hogy a sértett a vádlottak lakásán ismeretlen módon és okból halt meg. Bár a sértett

halálának pontos oka orvos-szakértői módszerekkel ugyan már nem volt megállapítható, de a közvetett bizonyítékok olyan zárt, egységes logikai láncolatot képeznek, amelyek alapján csak I. r. vádlott általi megölésre lehet következtetni.

II. r. vádlott védekezése, miszerint a lakásukon hirtelen halt meg a sértett és emiatt pánikba esett, ezért darabolta fel, ellentmond az alapvető emberi reakcióknak, érzéseknek, azt csak is az elkövetett bűncselekmény leplezése magyarázhatja.

A bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének sem, mivel nem értékelt valamennyi bizonyítékot és nem adta magyarázatát annak, hogy a bírósági iratok 41. és 48. szám alatti orvos-szakértői vélemények megállapításait miért rekesztette ki a bizonyítékok köréből.

Ezen kívül az indokolásban kifejtett ölési szándék, az emberölés kiterveltségére és a nyereségvágyra vonatkozó megállapítások teljes mértékben ellentétesek a rendelkező rész felmentő rendelkezésével.

Mindezekre tekintettel a Be. 376. §, a Be. 373. § (1) bekezdés III/a.) és III/b.) pontjai alapján indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárásra utasítását, valamint a Be. 378. § (2) bekezdés alapján annak elrendelését, hogy az ügyet a Székesfehérvári Törvényszék tárgyalja.

A nyilvános ülésen az ügyész az írásbeli átiratában foglaltakat annyiban egészítette ki, hogy a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság által hozott ítélet az élet elleni bűncselekmények vonatkozásában, a felmentő részében megalapozatlan, továbbá eljárási szabálysértés is történt, ugyanis a törvényszék nem értékelte a poligráfos vizsgálat eredményét, amely az I. r. vádlott kapcsán - az ítélet 54. oldala szerint is - megállapítja azt, hogy tudta, milyen módon ölték meg a sértettet és hogy erőszakos, élet elleni cselekmény kapcsán halt meg, az elkövetésben többen vettek részt, így I. r. vádlott is.

Az elsőfokú bíróság által a tényállásban megállapított, az ügyészi átiratban részletesen felsorolt tényekből egyértelmű következtetés vonható arra, hogy az I-II. r. vádlottak napokkal, sőt hetekkel korábban eltervezték, előre kitervelték, hogy megszerzik a sértett okmányait és a lakását, a végrehajtás minden elemét egymás között megbeszélték, majd a cselekményt véghez is vitték. A sértett eltüntetése kizárólag a vádlottaknak volt érdeke. A vádlottak nem tudhatták előre, hogy pont akkor, azon a napon, náluk, hirtelen fog meghalni a sértett, sőt, olyan magatartást tanúsítottak, hogy a sértett lakását meg tudják szerezni, és ennek érdekében mindent meg is tettek. Ellentétben az elsőfokú bíróság álláspontjával, az ügyészség szerint a bizonyítékok egységes láncolatot képeznek, amelyből csak arra lehet következtetni, hogy I. r. és II. r. vádlottak ölték meg a sértettet.

Az ítélet indokolásában foglaltak a rendelkező résszel ellentétesek. Az 56. oldalon az szerepel, hogy minden bizonnyal a vádlottak ölték meg a sértettet, mégis felmentette őket az elsőfokú bíróság, csupán azon kétségére figyelemmel, hogy közvetlen tanú nem volt, illetve a halál pontos okát nem lehetett megállapítani.

Az átiratában foglaltakkal egyezően arra tett indítványt, hogy az ítéltábla megalapozatlanság és az eljárási szabálysértés miatt az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

Az **I. r. vádlott védőjének** álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást, amikor az élet elleni cselekmény elkövetését nem látta megállapíthatónak, ezért az ügyészi fellebbezés elutasítását és az ítélet helybenhagyását kérte.

A megismételt eljárás során a Budapest Környéki Törvényszék a hatályon kívül helyező végzés iránymutatásainak eleget tett, széleskörű bizonyítást vett fel, az ítéletét kellően indokolta és a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján mérlegeléssel, helyesen állapította meg.

Az ügyészi fellebbezés részben iratellenes megállapításokat tartalmaz a körben, hogy az igazságügyi orvos-szakértők véleményét az elsőfokú bíróság nem teljes körűen vette figyelembe. A szakértők nagy hangsúlyt helyeztek a hirtelen halál fogalmára, ami egy leegyszerűsítő megközelítés. A védő megítélése szerint az elsőfokú bíróság megfelelő módon vette figyelembe a szakértők véleményét, erre az ítélet 51. oldalán részletesen ki is tért. A hirtelen haláltól függetlenül létezik a rendkívüli és a váratlan halál fogalma, ez utóbbi, amikor a sértettnek van egy meglévő fiziológiai megbetegedése, amiből prognosztizálható a halála, azonban az nem akkor következik be, amikor az orvosilag várható. Akár baleset is történhetett, ennek valószínűsége semmivel sem kisebb attól, hogy a sértett erőszakos úton halt meg. A bíróság a sértett személyére is bizonyítást vett fel, és kiderült, hogy egy évek óta gyógyszereket szedő asszonyról, aki egy bizonyos dózishoz hozzászokott, 2005-től elkezdett nagyobb dózist szedni, az orvosok tanácsát sokszor nem vette figyelembe, az orvosokat kijátszva próbált gyógyszert szerezni, vagyis gyógyszerfüggő volt. Ezért az a megállapítás, hogy nem következhetett be hirtelen halál, önmagában nem teszi kételementessé azt, hogy a sértett erőszakos úton halt meg.

II. r. vádlott írásos vallomására tekintettel vizsgálni kellett, hogy a vádlottak házában a sértett feldarabolása oly módon elvégezhető volt-e, ahogy arról a II. r. vádlott nyilatkozott. A szakértők elmondták, hogy több száz ilyen helyszínen jártak, és kizárt dolognak tartották, hogy ilyen esetben ne maradjon valamilyen testnedvmaradvány. Az, hogy a vádlottak a sértett lakásához az ő megölése útján próbáltak volna hozzájutni, nem azonos azzal, hogy a cselekményt előre kitervelték, erre is kitér az elsőfokú ítélet.

A poligráfos vizsgálat értékelésére már a hatályon kívül helyező végzésben is komoly figyelmet szentelt az ítéltábla. A védő aggályosnak tekintette ennek felhasználását, álláspontja szerint nem lehet e bizonyítékból arra következtetni, hogy I. r. és II. r. vádlottak ölték meg a sértettet.

Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

A **II. r. vádlott védője** az írásban benyújtott indítványát - mely az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult - fenntartotta. Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával lefolytatott eljárás eredményeként feltárt bizonyítékok

okszerű mérlegelésével, indokolási kötelezettségét teljesítve állapította meg a tényállást és helyesen következtetett arra, hogy nem állapítható meg kétséget kizáró módon a II. r. vádlott bűnössége a terhére rótt, bűnsegédként elkövetett emberölés bűntettében. Életszerű, ezért az ítéleti tényállás alapjául elfogadható II. r. vádlott beismerő vallomása, hogy a sértett hirtelen halála után azért darabolta fel a testet, mert pánikba esett. A bírói indokolás is hivatkozik az igazságügyi orvosszakértői véleményre, miszerint a betegségek nem indokolták a hirtelen halált, viszont az nem is diagnosztizálható előre. A sértett tudottan gyógyszerfüggő volt, négyyszer próbált leszokni függőségéről, mely kísérletek sikeresek voltak (elsőfokú ítélet 18. oldal első bekezdés), az elhunyt által vélhetően túladagolt Rivotril leírása egyébként lehetséges kockázatként tartalmazza a szívmegállás lehetőségét, túl sok gyógyszer beszedése légzés- és keringésszavarral járhat (elsőfokú ítélet 26. oldal ötödik bekezdés). Mindezen megállapításokkal összhangban áll a II. r. vádlott állítása, miszerint a szóváltás hatására a sértett kiabálni kezdett, majd idegességében hirtelen összeesett. A II. r. vádlott terhére rótt cselekmény tekintetében különös jelentőséggel bír, hogy a vádbeli eseményt alátámasztó, kétséget kizáró bizonyíték nem merült fel. Mindezek alapján az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

I. r. és II. r. vádlottak írásbeli beadványukban az ellenük emelt vád alóli felmentésüket indítványozták.

- - - o o o - - -

A bejelentett fellebbezés az alábbi eredményre vezetett.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során azt állapította meg, hogy a törvényszék a megismételt eljárást a Be. 403. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a hatályon kívül helyező végzés okainak és indokainak figyelembevételével folytatta le.

Az ítélőtábla alaptalannak találta a ki nem küszöbölhető megalapozatlanság okából, a Be. 376. § (1) bekezdés alapján történő hatályon kívül helyezésre irányuló ügyészi indítványt.

Az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint, kellő alapossággal és körültekintéssel folytatta le. Ennek során a Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékok rendelkezésre állnak.

A törvényszék a Be. 404. § (4), (5) és (6) bekezdésében foglalt rendelkezések helyes alkalmazásával a tárgyaláson - a tanúk és szakértők ismételt idézése nélkül -

ismertette mindazoknak a tanúknak a vallomását, illetve azokat a szakvéleményeket, amelyek az ítéleti tényállás megalapozott részére vonatkoztak.

A tényállás megalapozatlan részeit illetően a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az 1.Bf.179/2011/20. számú határozatában részletes iránymutatást adott a szükséges bizonyítást illetően.

Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság vizsgálta a sértett egészségi állapotát, kihallgatta tanúként a sértett háziorvosát, illetve a sértett rokonát, valamint igazságügyi orvos-szakértői vélemény beszerzését rendelte el a hirtelen halál lehetőségét érintően.

Részletesen felderítette II. r. vádlott egészségügyi állapotát, a bűncselekményt megelőző időszaktól kezdve a bűncselekményt követő időszakig, lényegében a II. r. vádlott cukorbetegségének a kialakulásától egészen az ennek következményeként történt amputációjáig. Ennek érdekében 1. számú és 2. számú kezelőorvosok kihallgatására és igazságügyi orvos-szakértő bevonására került sor.

Ismételten megidézte és a tárgyaláson nyilatkoztatta 1. számú tanút a tekintetben, hogy pontosan milyen módon történt a debreceni lakást érintő szerződések megkötése, illetve a határidő módosítása, mire hivatkozott az I. r. vádlott e körben.

A megismételt eljárásban a tanúk kihallgatása, illetve a szakértők meghallgatása az eljárási törvény rendelkezéseinek betartásával történt. Az elsőfokú bíróság ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából releváns adatokat tartalmaznak, ezzel eleget tett azon követelménynek is, mely szerint a bíróság csak olyan bizonyítékot használhat fel és értékelhet, amelyet a tárgyalás anyagává tett.

Az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nem merült fel. A felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az ítélet a Be. 351. § (2) bekezdés b.) pont alapján részben megalapozatlan, mert a tényállás kisebb mértékben hiányos.

A megalapozatlanságot az ítéltábla a Be. 352. § (1) bekezdés a.) pont értelmében az iratok tartalma alapján történt kiegészítéssel orvosolta.

A tényállást kiegészíti azzal az ítélet

- 17. oldal második bekezdésében azzal, hogy a sértett a Budapest XI. kerületi, ingatlanát nem szándékozott sem eladni, sem elajándékozni.
- 19. oldal második bekezdés első mondat végén, hogy azért csalták ki a sértettet a házukhoz, hogy megöljék.
- 19. oldal második bekezdés „a sértett a vádlottak lakásán ismeretlen módon és okból ...” mondatrészét azzal, hogy „...nem kizárhatóan természetes úton” halt meg.

A fenti változtatásokkal a tényállás a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentessé vált, ezért a Be. 352. § (2) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az ítéltábla nem osztotta az ügyészség azon álláspontját sem, miszerint a törvényszék az indokolási kötelezettségét nem megfelelő mértékben teljesítette, ezért a Be. 373. § (1) bekezdés III/a.) pontja alapján az ítélet hatályon kívül helyezése indokolt. A töretlen bírói gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést, ha a megtámadott határozat indokolása tény- vagy jogkérdések tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, hogy a bíróság a döntését mire alapította (1/2007. BK vélemény). Amennyiben az indokolás e követelménynek megfelel, akkor ezen indokra alapítva hatályon kívül helyezésre nem kerülhet sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a Be. 258. § (3) bekezdés d.) pontban írt kötelezettségének eleget téve, kimerítő részletességgel, az iratok tartalmának megfelelően számbavette a rendelkezésre álló bizonyítékokat, melyeket a Be. 78. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően, egyenként és összességében, a perrendi szabályoknak megfelelően értékelt is. Részletesen vizsgálta a vádlottak vallomását, védekezésük minden lényeges pontját összevetette a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal, melynek során indokolási kötelezettségét a szükséges mértékben teljesítve számot adott arról, hogy a tényállást mely bizonyítékokra alapította. A törvényszék a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelésének eredményeként állapította meg, ez esetben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét felül nem mérlegelheti.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított és másodfokon irányadó tényállás mellett határozatának indokolásában két hibát vétett. Egyrészt a vagyon elleni és az élet elleni cselekmény halmazatának jogi értékelésénél tévedett (elsőfokú ítélet 62. oldal utolsó bekezdés), melyet a másodfokú bíróság a későbbiekben indokol, másrészt az előre kiterveltség tekintetében (elsőfokú ítélet 55. oldal második bekezdés utolsó mondata). Ez utóbbi ítéleti indokolás szöges ellentétben áll az általa megállapított tényállással, emiatt azt a másodfokú bíróság a következők szerint helyesbíti.

Az eseménysor három részre tagolható:

1. a 2005. október 21. napját megelőző
2. a 2005. október 21-23. napja közötti
3. a 2005. október 24. napját követő történések.

A 2005. október 21. napját megelőző eseménysor:

A tekintetben, hogy a vádlottak anyagi helyzet ellehetetlenült, az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást folytatott le. Jövedelmük csökkent, a II. r. vádlott cukorbetegsége is sújtotta a családot, eladták a sződligeti ingatlant, melynek vételárát elveszítették, emellett itt lakhatásuk is bizonytalanná vált. Az I. r. vádlott értékesítette a debreceni lakásban meglévő $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadát, de mindezek sem vezettek a súlyos egzisztenciális problémáik megoldásához. Nyilván nagy

reményeket fűztek a nyúltenyésztéshez igényelt külföldi hitel megszerzéséhez, azonban a debreceni lakást érintően a visszavásárlási határidő is szorította őket.

2005. május 29. napját követően, a 2005. szeptember 7-i 1. sz. tanúval történt találkozó közötti időben az I-II. r. vádlottak anyagi helyzetében nem következett be olyan pozitív változás, amely a sokasodó problémákra megoldást adott volna, hiszen ingatlan vagyon már nem volt a nevükön, erre tehát kölcsönt nem tudtak felvenni; nagyszámú készpénzzel nem rendelkeztek; a sértett által intézett külföldi hitel az idő rövidsége miatt még elbírálást sem nyert; így a debreceni ingatlan visszavásárlásának határidejét tovább tolták, hiszen esélyük sem volt önerőből a fizetésre.

Ilyen körülmények között került sor arra, hogy a szeptember 7-i találkozón I. r. vádlott közölte, hogy egy nő ismerősétől Budapesten a Móricz Zsigmond tér környékén lévő lakást fog ajándékba kapni, melyre banki hitelt fog felvenni és ebből a pénzüsszegekből kívánja visszavásárolni a debreceni lakás tulajdoni hányadát. Erre tekintettel egyezett bele 1. számú tanú a visszavásárlási határidő 2005. október 31-i módosításába és adott át részükre újabb készpénzüsszeget.

I. r. vádlott nem általában egy budapesti lakásról beszélt ezen megbeszélés alkalmával, hanem minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a sértett Budapest XI. kerületi ingatlanát ajánlotta fel, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy később is ezen ingatlan tekintetében követtek el vagyon elleni bűncselekményt, illetve e lakás tulajdoni lapját faxolták el az 1. számú tanúnak.

A vádlottaknak fentebb ismertetett anyagi helyzetük miatt nem volt pénzük ezt az ingatlant megvenni. Ezt igazolja, hogy a védekezésük körében benyújtott pénzáradási okiratok - melyek szerint nagyobb összeget kölcsönöztek a sértettnek, illetve a lakás vételárát is odaadták neki - az írásszakértő vélemények alapján mind hamisnak bizonyultak, ilyen pénz érkezéséről egyébként a sértett környezete sem tudott.

A sértett a lakását nem szándékozott sem eladni, sem elajándékozni. Egyrészt nem lett volna hova költöznie, másrészt az ingatlant lányának szánta, harmadrészt ilyen tervéről sem a rokonságnak, sem a barátnőinek nem számolt be, holott az életének minden jelentős lépését megosztotta velük. E megállapítással - melyet az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának 49. oldalán rögzített is -, a másodfokú bíróság a tényállást is kiegészítette a 17. oldal második bekezdésében.

Mindazon tényekből, hogy a vádlottak anyagi helyzete nem tette lehetővé a sértetti lakás megvételét, melynek egyébként sem eladására, sem elajándékozására a sértett nem is készült, ennek ellenére már 2005. szeptember 7. napja előtt a vádlottak azt már fel is ajánlották későbbi fedezetre, kizárólag az elsőfokú bíróság által a tényállás 18. oldal negyedik és ötödik bekezdésében helyesen rögzített azon következtetés vonható le, hogy az I-II. r. vádlottak ahhoz erőszakos úton kívánták hozzájutni, 2005. május 29. és szeptember 7. közötti időben elhatározták, hogy a sértettől a lakását akként szerzik meg, hogy őt megölik, illetve, hogy I. r. vádlott annak tudatában írta alá szeptember 7-én az 1. számú tanúval az újabb szerződést, hogy a sértett lakását megölése árán fogják megszerezni. Tehát a vádlottak az élet elleni cselekményt előre kitervelték.

2005. szeptember 7. napját követően, október második felétől - miután az 1. sz. tanú rátelefonált I. r. vádlottra, hogy él-e a visszavásárlási jogával - a vádlottaknak lépniük kellett. Mivel 2005. október 21. napjában egyeztek meg, amikor is a visszavásárlásról az okiratokat az 1. számú tanú elkészíti, ezen időpontig meg kellett szervezni, hogy a sértettet kicsalják Sződligetre.

Az elsőfokú bíróság II. r. vádlott vallomásának azon részét, a külföldi bankok létezésének interneten történő ellenőrzése miatt találkoztak aznap a sértettel, helyes indokkal vetette el a törvényszék, az ítélet 50. oldal második bekezdésben kifejtettek alapján. A tanúk vallomása alapján a sértett kizárólag a lakásán fogadta az ügyfeleit, azonban ebben az időben lányának arról számolt be, hogy megy egy üzleti tárgyalásra nem messze Budapesttől, ahová az ügyfél viszi el kocsival. Így a bíróság a tényállásban megfelelően rögzítette azt is, hogy egy megbeszélésre hívták ki a sértettet, nyilván valamilyen üzleti lehetőségre hivatkozással. E meghívásnak a sértett eleget is tett, a vádlottak szomszédainak vallomása alapján is megerősítést nyert, hogy 2005. október 21. napján pénteken, a délutáni órákban II. r. vádlott gépkocsijával a Sződligeti házukhoz szállította a sértettet.

Az indok, amivel kicsalták a sértettet a házukhoz, valótlán volt, hiszen a vádlottaknak semmilyen anyagi fedezete nem volt bármilyen üzleti terv beindításához, pont ezért fordultak a sértetthez, hogy külföldi hitelt intézzon nekik; illetve a sződligeti ingatlan akkor már nem volt a nevükön - ahogy más ingatlan sem -, így nyilván az sem szolgálhatott egy későbbi üzlethez szükséges tőke fedezeteként. Kérdésként felmerül, hogy akkor mi volt az a valós cél, ami miatt mindenképp el akarták érni, hogy ezen a napon a sértett megjelenjen náluk. Ahogy azt az elsőfokú bíróság a tényállásban megállapította, az I-II. r. vádlottak elhatározták, hogy a sértett ingatlanát erőszakos úton, akként szerzik meg, hogy életére törnek. Az 1. számú tanúval 2005. október közepén folytatott tárgyalások miatt a határidő szorította őket, így október 21-én - mely nap egybeesik azzal a dátummal, amikor a visszavásárláshoz szükséges iratok elkészítését is kérték - egyetlen cél vezérelhette őket, nevezetesen az, hogy a korábbi közös elhatározásukat véghezviszik: tehát azért csalták ki a sértettet Sződligetre, hogy őt megöljék. Az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokból kizárólag ez a következtetés vonható le, mely megállapítással a másodfokú bíróság az ítéleti tényállást a 19. oldal második bekezdés első mondat végén ki is egészítette.

A 2005. október 21-23. napja közötti eseménysor:

Az elsőfokú bíróság II. r. vádlott írásbeli beismerő vallomásának azon részeit fogadta el a tényállás megállapításának alapjául, amelyet egyéb bizonyítékok is alátámasztottak (elsőfokú ítélet 44. oldal negyedik bekezdés).

A törvényszék a megismételt eljárásban szakértők bevonásával vizsgálta a sértett egészségi állapotát és arra a következtetésre jutott, hogy a II. r. vádlott vallomásának a sértett hirtelen haláláról szóló részét megcáfolni nem lehet, még akkor sem, ha a hirtelen halál bekövetkezésének reális valószínűsége a sértett esetében az adott időpontban igen csekély volt, kétséget kizáró módon azt sem

lehet megállapítani, hogy a sértett erőszakos vagy természetes úton halt-e meg (elsőfokú ítélet 50. oldal harmadik bekezdés).

E következtetés megfelel a bizonyítékok tartalmának, ugyanis kétséget kizáró módon csak az állapítható meg, hogy a sértett meghalt, testét feldarabolták, illetve, hogy a megtalált csontdarabok a sértett földi maradványai. Az élet elleni bűncselekmény elkövetésére bírói bizonyossággal azért nem lehet következtetni, mert a sértett holttestének fellelhető maradványaiból nem állapítható meg a halál oka. A bíróság által elfogadott, a nyomozás során készült orvos-szakértői vélemény, illetve a megismételt eljárásban készített kiegészítő szakvélemények alapján a halál bekövetkezésének körülményei nem állapíthatók meg. Az előállhatott akár erőszakos úton, bántalmazás miatt, azonban egy esetleges vádlottak által elkövetett bántalmazás és a bekövetkezett halál közti okozati összefüggés nem bizonyított, ugyanis az sem zárható ki, hogy a sértett halála természetes úton következett be. Az ítéleti tényállás a 19. oldal második bekezdésében annyiban szorult e részében pontosításra, hogy a sértett a vádlottal lakásán ismeretlen módon és okból halt meg, nem kizárhatóan természetes úton.

Minden alapot nélkülöz az ügyészi fellebbezés azon megállapítása, miszerint az elsőfokú bíróság e körben nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mivel nem adta magyarázatát annak, hogy a poligráfos vizsgálat eredményét miért vetette el, illetve a bírósági iratok 41. és 48. szám alatti orvos-szakértői vélemények megállapításait miért rekesztette ki a bizonyítékok köréből. Az ítélet 36-37. oldalán a törvényszék a szükséges mértékben számba vette ezen szakvélemények tartamát, ezen túl az indokolásban, az 50-51. oldalon részletesen foglalkozott is e bizonyítékok értékelésével, azokat nem vetette el, hanem figyelembe vette a tényállás megállapítása során.

Az igazságügyi orvos-szakértői vélemények mellett rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok alapján sem lehet bizonyítani a vádirat azon állítását, miszerint A sértettet I. r. vádlott a férje támogató jelenlétében egy késsel megölte.

Kétségtelen tény a cellainformációk adatai alapján, hogy 2005. október 21. napján délután és este I. r. vádlott mobiltelefonja Sződligeten forgalmazott, ebből arra lehet következtetni, hogy itt tartózkodott.

Az I. sz. igazságügyi pszichológus szakértő véleményét - miszerint a család élén az I. r. vádlott áll; neki van domináns szerepe, férje és gyermeke erős függésben vannak tőle; feltételezhető, hogy a bűncselekmény elkövetésében elméleti vagy más szerepe lehetett - elfogadva sem lehet arra következtetést levonni, hogy az I. és II. r. vádlott közösen ölték meg a sértettet.

A törvényszék részletesen megindokolta az 51. oldalon, hogy II. r. vádlott írásbeli beismerő vallomásából miért nem fogadta el, hogy egyedül darabolta fel a sértettet, illetve, hogy a végtagokat tőből választotta el, hiszen a megismételt eljárásban beszerzett igazságügyi orvos-szakértői vélemények alapján e tekintetben vallomása

cáfolatot nyert. Ahhoz azonban kétség nem fér, hogy a feldarabolásban és a testrészek elásásában részt vett, erre utal, hogy a gépkocsijában található emelőn, illetve a házban található lapát- és ásónyélen azonosították a sértett DNS mintáját, valamint a helyszíni szemle során ő maga mutatta meg a nyomozó hatóságnak, hogy a sértett földi maradványai hol találhatóak. Annyiban helytálló az ügyészi fellebbezés érvelése, hogy a sértett feldarabolása és elásása ellentmond minden józan emberi magatartásnak, azonban csupán ebből a tényből nem csak az következik, hogy a sértett erőszakos úton halt meg. Ugyanis a vádlottak célja volt a sértetti ingatlan megszerzése, lényegében bármi áron, ahhoz azonban, hogy tervüket végre tudják hajtani, a sértett holttestét mindenképp el kellett tüntetni, hiszen ennek hiányában nem tudták volna végrehajtani, hogy a lakás a nevükre kerüljön.

A törvényszék kimerítő alapossággal elemezte a poligráfos vizsgálat eredményét is (elsőfokú ítélet 41. és 52-54. oldal). Ennek eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy az általános és a csúcsfeszültség tesztek egymást alátámasztják, mivel egyaránt jelzik azt, hogy a sértett erőszakos, élet elleni cselekmény következtében halt meg, többen vettek részt a bűncselekmény elkövetésében, az I. r. vádlott abban maga is részt vett és tud olyan további információkról, amikről csak az elkövetők tudhatnak. Önmagában azonban az, hogy az általános és csúcsfeszültség teszt eredményei egymást erősítik, nem jelenti azt, hogy egyedül a poligráfos vizsgálat eredménye alapján - ha azt egyéb bizonyíték nem támasztja alá, ahogy jelen esetben is - bűnösség megállapítására kerülhet sor.

Mindezen bizonytalanságokat a Be. 4. § (2) bekezdése szerint az I-II. r. vádlottak javára kell értékelni, ezért a bíróság az ügyészség bűnösség megállapítását célzó fellebbezését nem találta megalapozottnak.

A Be. 2. § (4) bekezdés akként rendelkezik, hogy a bíróság nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére vonatkozó indítványához. A bíróság a vádhoz kötöttség folytán a vád tárgyává tett tényekhez van kötve, a minősítéshez azonban nem. Ebből következik, hogy felmentő rendelkezés esetén is a bíróságnak a büntetőjogilag helyesnek minősülő bűncselekmény miatt emelt vád alól kell a vádlottat felmentenie (BH 1987. évi 423. és BH 1996. évi 351. számú eseti döntések).

A 3/2013. számú Büntető jogegységi határozat - mely irányadónak tekinthető a meghozatala előtt elkövetett bűncselekmények elbírálása során is (BH 2013. évi 179. számú eseti döntés) - II/2. és 3. pontja kiemeli, hogy az emberölés akkor minősül nyereségvágyból elkövetettnek, ha közvetlen anyagi előny megszerzésére irányul, ebben az esetben az elkövetés indoka és célja összefonódik, a nyereségvágy a célzatot és az indító okot is magában foglalja. Így minősül az anyagi ellenszolgáltatás fejében elkövetett ölési cselekmény (bérgyilkosság), továbbá a rablási célzattal megvalósított emberölés, ideértve a megszerzett vagyon megtartása érdekében elkövetést is (rablógyilkosság).

Az alias indokból vagy célból elkövetett emberölésen az erkölcsileg elvetendő, kiemelkedően súlyosan elítélendő motivumból (amely az elkövetőt a cselekvésre készíti) fakadó, valamint ilyen célból (a cselekvés végső eredménye, amit az elkövető elérni akar) megvalósított cselekményeket kell érteni. A közvetett anyagi előny elérése érdekében végrehajtott élet elleni cselekmények, amelyeket az anyagi szemlélet motivál, az elkövető szándéka csak közvetve irányul pénzértékben is kifejezhető vagyoni haszon megszerzésére, alias indokból vagy célból elkövetettként értékelhető.

Közömbös, hogy az elkövető által elérni kívánt vagy ténylegesen megszerzett vagyoni előny életszükséglet, káros szenvedély vagy erkölcsileg meg nem alapozott igény kielégítését szolgálja.

Tekintettel arra, hogy jelen ügyben vád tárgyává tett ölési cselekmény nem közvetlen anyagi előny szerzését célozta, bár a tettet kétség kívül az anyagiasság vezérelte, az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra az álláspontra, hogy a vádbeli magatartás minősítése - az előre kiterveltségen kívül - nem nyereségvágyból, hanem alias célból elkövetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része és indokolása a felmentő rendelkezés tekintetében annyiban ellentétes, hogy a rendelkező rész szerint- az ún. kisítélettel egyezően - a törvényszék az 1978. évi IV. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés a.) és c.) pont szerint minősülő (előre kitervelten és alias célból elkövetett) emberölés büntette miatt emelt vád alól mentette fel a vádlottakat, mely a fentebb kifejtettek szerint a jogi indokolásban írtaknak is megfelel; míg az ítélet a 62. oldal második bekezdésben az 1978. évi IV. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés a.) és b.) pont szerint minősülő (előre kitervelten és nyereségvágyból elkövetett) emberölés büntette miatt emelt vád alóli felmentésről szól. E rendelkezés tekintetében azonban az elsőfokú ítélet indokolása nem tekinthető teljes mértékben ellentétesnek a rendelkező résszel, hiszen mindkettő felmentést tartalmaz, a jogszabályhely pontatlan felhívása az ítélet Be. 373. § (1) bekezdés III/b.) pontja alapján történő hatályon kívül helyezéséhez nem vezethetett.

A 2005. október 24. napját követő eseménysor:

A sértett - pontosan meg nem határozható módon bekövetkezett - halálát követő események is felgyorsultak, hiszen már

- október 24-én a II. r. vádlott a tulajdoni lapot kiváltotta,
- október 25-én az I. r. vádlott az ügyvéddel felvette a kapcsolatot, leutaztak a sértettért Debrecenbe,
- október 26-án az ügyvéd előtt felhasználva a sértett okiratait megkötötték a hamis adás-vételi szerződést,
- október 27-én az I. r. vádlott a szükséges papírokat beadta a földhivatalba,
- október 28-án kiváltották az új tulajdoni lapot, amelyen széljegyként már szerepelt a tulajdon bejegyzés iránti kérelem és
- november 2-án ezt el is faxolták az 1. számú tanú részére.

2. számú tanú vallomása és az okirati bizonyítékok, valamint a szembesítési jegyzőkönyvek alapján egyértelműen igazolt, hogy az ügyvéd előtt a sértett szerepét a sértett maga játszotta el és az adás-vételi szerződést is ő írta alá, melyet később benyújtottak a földhivatalba. Az I-II. r. vádlottak ismerték A sértettet, pontosan tisztában voltak vele, hogy nem a sértett jár el a szerződés megkötésekor, így csalárd módon történő ingatlanszerzési tervüket végre is hajtották.

Az irányadó tényállás alapján a törvényszék a vagyon és a közbizalom elleni bűncselekmény esetében okszerűen következtetett I. r. és II. r. vádlottak bűnösségére.

A cselekmény minősítése körében az ítélőtábla azonban részben az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontra helyezkedett.

A **közbizalom elleni bűncselekmény** jogi indokolása (ítélet 58-60. oldal) mind a más nevére szóló közokirat felhasználása [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b.) pont], mind az intellektuális közokirat-hamisítás [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c.) pont], illetve az elkövetői és elkövetési alakzatok tekintetében helytálló, az abban foglaltak megfelelnek az anyagi jog szabályainak és a bírói gyakorlatnak.

A **csalás** megvalósulásához három okozati összefüggés fennállása szükséges:

- a tévedésnek okozati összefüggésben kell lennie a tévedésbe ejtő vagy tartó magatartással,
 - a tévedésbe ejtett vagy tévedésben tartott személy a tévedéssel okozati összefüggésben vagyonjogi rendelkezést tesz,
 - emellett szükséges az is, hogy a vagyonjogi rendelkezés és a bekövetkezett kár között is okozati összefüggés legyen,
- melyek jelen esetben maradéktalanul megállapíthatóak, figyelemmel az 1/2005. számú Büntető és polgári közös jogegységi határozatban foglaltakra.

Az ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés írásba foglalása kötelező [az elkövetés idején hatályban volt 1959. évi IV. törvény 365. § (3) bekezdés], a tulajdonjogot pedig annak ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése keletkezteti.

2. számú tanú előtt III. r. vádlott az ingatlan tulajdonosának adta ki magát, akivel mint eladóval I. r. vádlott mint vevő hamis adásvételi szerződést kötött. Ennek benyújtásával a tévedésbe ejtett passzív alany az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzést eszközölő személy. A jogtalan haszonszerzési célzat az ingatlan megszerzéséhez kapcsolódik, míg a cselekmény sértettje az ingatlan eredeti tulajdonosa, jelen esetben a sértett (illetve örököse).

A cselekmény akkor jut befejezett elkövetési stádiumba, amennyiben az eredeti tulajdonos tulajdonjogát a földhivatali nyilvántartásból törlik és az elkövető tulajdonjoga bejegyzésre kerül, ebben az esetben az ingatlan eredeti tulajdonosa az ingatlan értéke erejéig károsodik, mert tulajdonjogának, ezáltal az ingatlan feletti rendelkezési jogának elvesztése folytán a vagyonában a bűncselekmény ilyen mértékű értékcsökkenést eredményez. Tekintettel arra, hogy az ingatlan-

nyilvántartásban I. r. vádlott tulajdonjog bejegyzés iránti kérelme széljegyként került csak felvezetésre, a cselekmény kísérleti szakban megrekedt.

A másodfokú bíróság azonban - a kegyeletsértés és a bűnpártolás kapcsán az ítélet 63. oldal első és második bekezdésében kifejtettek kivételével - nem osztotta azt az első bírói álláspontot, miszerint a csalás bűntettének kísérlete mellett az I-II. r. vádlottak terhére más bűncselekmény, nevezetesen az **emberölés előkészületének büntette**, nem állapítható meg.

Az előkészület törvényi fogalma az 1978. évi IV. törvény hatálybalépése óta változatlan [1978. évi IV. törvény 18. § (1) bekezdés - 2012. évi C. törvény 11. § (1) bekezdés].

Eszerint előkészület miatt büntetendő az a személy, aki

1. *ha a törvény külön elrendeli:* az előkészület kivételesen, csak akkor büntetendő, ha a törvény különös része az adott bűncselekmény vonatkozásában ekként rendelkezik.

2. *a bűncselekmény elkövetése céljából:* az előkészületet az adott bűncselekmény elkövetésére irányuló célzatosság jellemzi, tehát csak egyenes szándékkal valósítható meg, de az közömbös, hogy az élet elleni támadás alapesetére vagy minősített esetére irányul a szándék. Az elkövető belső motivációja irreleváns, ez a büntetés kiszabása körében nyerhet értékelést.

3. *az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik vagy a közös elkövetésben megállapodik:* az előkészület törvényben felsorolt öt elkövetési magatartásával a tettes a külvilágban megnyilvánuló cselekményt fejt ki, mely a törvényi tényállás körén kívül esik és nem valósít meg kísérletet. A közös elkövetésben való megállapodás kétoldalú előkészületi cselekmény, amely legalább két személy között az emberölésre való megállapodás társas elkövetésére, akár társtettesi, tettes, vagy részesi együttműködésre. A közös elkövetésben való megállapodásnak nem kell kiterjednie a bűncselekmény végrehajtásának módjára, részleteire (helyszín, időpont, eszköz stb.), elegendő a közös elkövetésben való megegyezés.

Az előkészület miatti büntetőjogi felelősség megállapításának akkor van helye, ha a **közös elkövetésben megállapodás** komoly, konkrét és közvetlen. Ennek vizsgálata szempontjából annak van döntő jelentősége, hogy az előkészületi cselekmény önmagában megteremti-e a bűncselekmény elkövetésének közvetlen lehetőségét, vagyis akként biztosítja a bűncselekmény elkövetésének a feltételeit, hogy a törvényi tényállás megvalósítása még nem kezdődik el (BH 2006. évi 40. számú eseti döntés).

Jelen ügyben az előkészület megállapításának valamennyi, fentiekben felsorolt szükséges eleme adott.

Az emberölés esetében a büntető kódex az élet elleni támadás kiemelkedő társadalomra veszélyessége miatt büntetni rendeli az előkészületet (1. elem). Az irányadó tényállás alapján I. r. és II. r. vádlottakat a sértett megölésére irányuló szándékos magatartás jellemezte (2. elem), közös elhatározásra jutottak abban, hogy lakását úgy szerzik meg, hogy az életére törnek (3. elem).

Megállapodásuk *komoly* volt, nem csupán egy meggondolatlan ötletellgetés szintjén beszélgettek egymás között a sértett megöléséről, hiszen az ingatlan megszerzésének ez volt az egyetlen módja és már hetekkel előtte erre a lakásra hivatkoztak az 1. számú tanúval történt egyeztetések alkalmával. *Konkrét* volt az elhatározásuk, amit bizonyít, hogy egyértelműen azonosítható, hogy a sértett megölésére készültek, hiszen az ő lakásáról beszéltek, amikor azt mondták, hogy egy nő egy Budapest Móricz Zsigmond körtér környéki ingatlanját szerzik meg. Magatartásukat a *közvetlenség* is jellemezte, hiszen ennek végrehajtása céljából ki is csalták a sértettet sződligeti házukba, mindent megtettek annak érdekében, hogy tervüket végre tudják hajtani.

Az előkészület esetében is büntetlenséget biztosít, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény elkövetésének megkezdése; továbbá aki az elkövetés elhárítása céljából felhívását, ajánlkozását, vállalkozását visszavonja vagy arra törekszik, hogy a többi közreműködő az elkövetéstől elálljon, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének megkezdése bármely okból elmarad, továbbá aki az előkészületet a hatóságnál feljelenti [1978. évi IV. törvény 18. § (2) bekezdés és 2012. évi C. törvény 11. § (2) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az 1978. évi IV. törvény 18. § (2) bekezdés alapján, amennyiben a terhelt nem büntethető a súlyosabb cselekmény kísérlete miatt, előfordulhat, hogy mivel az előkészületi magatartás már önmagában kimeríti egy másik bűncselekmény törvényi tényállását, a terheltet csak ezen ún. maradék-bűncselekmény miatt kell felelősségre vonni I. r. és II. r. vádlottak azon előkészületi cselekményei, miszerint az I. r. vádlott már a sértett eltűnését megelőző egy hónappal korábban egy Móricz Zsigmond körtéri lakás tulajdonjogának megszerzésére hivatkozott a 2. számú tanúnál, majd a sértettet kicsalták Sződligetre, a tulajdonában lévő ingatlanra pedig hamis adás-vételi szerződést kötöttek, melyet a földhivatalnál benyújtottak, a csalás büntettének kísérletét valósították meg, vagyis magatartásuk kimerítette egy más célzatos bűncselekmény törvényi tényállását, ezért emberölés előkészülete miatt nem vonhatók felelősségre.

Az 1978. évi IV. törvény 18. § (3) bekezdés és 2012. évi C. törvény 11. § (3) bekezdés értelmében amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott, büntethetőséget kizáró, **önkéntes visszalépés eseteiben** az elkövető előkészület miatt nem büntethető, de az előkészület már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, ezért a maradék-cselekményért a büntetőjogi felelősségre vonásának továbbra is helye van.

Jelen ügyben azonban önkéntes visszalépést helyesen az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem tartalmaz, az irányadó tényállás szerint fel sem vetődött az önkéntes elállás, az ajánlkozás visszavonása vagy a hatósági feljelentés. Ezért a maradék-bűncselekményre vonatkozó jogi indokolás minden alapot nélkülöz, a vádlottak vagyon és élet elleni cselekményeinek minősítése nem mellőzhető. Mindezek azt vonják maguk után, hogy az I-II. r. vádlottak felelősségre vonásának van helye a csalás büntettének kísérletével halmazatban az élet elleni bűncselekmény előkészületében is, amelyet egyébként az elsőfokú bíróság is megállapított, csak téves jogi indokolással a halmazatot mellőzte.

Fenti indokok alapján az ítélőtábla I. r. és II. r. vádlottakat vagyon elleni cselekményét az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tettazonosság keretén belül további - az 5/1999. számú Büntető jogegységi határozat alapján a sértett számához igazodóan - 1 rb. emberölés előkészülete büntettének is minősítette, mely élet elleni bűncselekményt az I-II. r. vádlottak önálló tettesként valósították meg.

Az ügyben a fellebbezési jog megnyílása a Be. 386. § (1) bekezdés b.) pontjához kapcsolódóan vizsgálható. E szerint az ítélőtábla ítélete ellen akkor van helye fellebbezésnek a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

A Be. 2. § a bírósági eljárás alapja tekintetében az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

- (1) A bíróság az ítékezés során törvényes vád alapján jár el.
- (2) Törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.
- (3) A bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz.
- (4) A bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet, de nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványához.

A bíróság kötve van a vád tartalmához mind a személy, mind pedig a tényállás tekintetében. A vád tartalmát pedig azok a tények alkotják, amelyeket az ügyész a vád előterjesztésekor, vagy módosításakor, mint megtörtént eseményt előad. Nem tekinthető a vád tárgyának a vádban nem szereplő személy és a vádban le nem írt cselekmény, ehhez képest a bíróság a vádon túl nem terjeszkedhet, a vádat viszont köteles kimeríteni.

A jogi minősítés a bírói értékelés körébe tartozik, a bíróság nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére vonatkozó indítványához, tehát nincs akadálya annak, hogy a bíróság a vád tárgyává tett, abban pontosan körülírt cselekményt a vádló jogi álláspontjától eltérően minősítse, vagy olyan bűncselekményben is kimondja a vádlott bűnösségét, amelyre az ügyész kifejezetten nem tett indítványt.

A másodfokú határozat elleni fellebbezés lehetősége akkor nyílik meg, ha tartalmilag a bűnösség kérdésében lényegesen eltérő az első- és másodfokú döntés, azonban nincs helye másodfellebbezésnek, ha az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására minősítésbeli tévedés miatt kerül sor. Az elsőfokú bíróság által pontatlanul, tévesen vagy hiányosan minősített bűncselekmény esetére a jogalkotó nem kívánta a harmadfokú eljárást kiterjeszteni.

Jelen ügyben a másodfokú ítélet a tényállásnak pusztán az eltérő jogi értékelésén alapszik, ugyanis az ítéletábra nem a bűnösség kérdésében helyezkedett az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontra, hanem ugyanazt a magatartást két bűncselekmény halmazatának minősítette a tettazonosság keretein belül. Ez ellen a döntés ellen az eljárási törvény a fellebbezés lehetőségét nem biztosítja, ugyanis a két bíróság közötti ellentét csak a minősítés különbözőségében testesült meg (ÍH 2009. évi 47., ÍH 2013. évi 135., BH 2013. évi 298. és BH 2014. évi 44. számú eseti döntések).

A törvényszék a csalás bűntettének kísérlete mellett az emberölés előkészülete bűntettének minősülő cselekmény önálló jogi értékelésére nem látott lehetőséget. A másodfokú ítélet az elsőfokú ítélettel teljesen egyező tényállásnak pusztán az eltérő jogi értékelésén alapszik, hiszen az ítéletábra a törvényszék tényállását a másodfokú eljárásban is irányadónak tekintette, a határozatban a törvényszék által megállapított minősítést helyesbítve az I. és II. r. vádlott cselekményét további 1 rb. emberölés előkészülete bűntettének is minősítette. Erre tekintettel a döntése ellen harmadfokú eljárásnak helye nincs.

- - - o o o - - -

Az ítéletábra az új Büntető törvénykönyv, a 2012. évi C. törvény 2013. július 01. napján - a cselekmény elkövetése, illetve nem jogerős elbírálása és az ügy másodfokon történő jogerős befejezése között - történt hatálybalépésére tekintettel vizsgálta, hogy a vádlottakra nézve az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályban lévő anyagi jogi szabályok alkalmazása eredményez kedvezőbb elbírálást.

A cselekmény elkövetésének időpontjában hatályban lévő 1978. évi IV. törvény, illetve az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény 2. § szerint a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha azonban a cselekmény az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálandó el, akkor az új törvényt kell alkalmazni. A másodfokú eljárás idején hatályos 2012. évi C. törvény rendelkezéseit mind a cselekmény minősítése, mind a büntetés kiszabása körében vizsgálni kell.

A vagyon elleni cselekmény minősítését meghatározó, az anyagi jog alkalmazásában irányadó értékhatárok: az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 138/A. § c.) pont szerint jelentős kár a kétfélmillió forintot meghaladó, de a ötvenmillió forintot meg nem haladó. Az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény 459. § (6) bekezdés c.) pont szerint a jelentős kár ötfélmillió-egy és ötvenmillió forint közötti.

Az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés a.) pontja, illetve a 2012. évi C. törvény 373. § (1) és (4) bekezdés a.) pontja szerinti **csalás bűntette** büntetési tétele egy évtől öt évig, míg az 1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b.) és c.) pont, illetve a 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdés b.) és c.) pontjába ütköző

közokirat-hamisítás büntette három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. Az **emberölés büntettének előkészülete** az 1978. évi IV. törvény 166. § (3) bekezdés szerint öt évig terjedő, míg a 2012. évi C. törvény 160. § (3) bekezdés szerint egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A **halmazati büntetés kiszabásának elvei** nem változtak a tekintetben, hogy az 1978. évi IV. törvény 85. § (2) és (3) bekezdés és a 2012. évi C. törvény 81. § (2) és (3) bekezdés is akként rendelkezik, hogy a főbüntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények büntetési tételei közül a súlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni, ha a törvény a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendel, a súlyosabb bűncselekmény büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

Az 1978. évi IV. törvény a **feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét** akként szabályozza, hogy az automatikusan a szabadságvesztés végrehajtási fokozatához igazodik. Az 1978. évi IV. törvény 47. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak csak a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből való kizárást kellett feltüntetni az ítéletben, s ilyen kizáró rendelkezés hiányában a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítéltet a büntetés-végrehajtási bíró bocsáthatta feltételes szabadságra, ha - különösen a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartására, és arra a készségére tekintettel, hogy törvénytisztelő életmódot fog folytatni - alaposan feltehető volt, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető. Ebből következően a korábbi törvény a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezését kifejezetten a büntetés végrehajtása, nem pedig a büntetés kiszabása körében szabályozta.

Ezzel szemben a 2012. évi C. törvényben a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja nem a végrehajtási fokozathoz, hanem az elkövető előéletéhez igazodik, ezáltal a büntetés kiszabása során értékelendő. Ennek magyarázatát a törvény indokolása akként foglalja össze, hogy „azok az elkövetők, akik még korábban nem követtek el vagy csak viszonylag régebben követtek el olyan bűncselekményt, amely miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték őket, nagy valószínűséggel könnyebben és hamarabb visszailleszkednek a társadalomba és törvénytisztelő életmódot folytatnak, ha korábban feltételes szabadságra kerülhetnek. Feltételezhető, hogy az ő vonatkozásukban a feltételes szabadság is eredményesen telik el.”

A Kúria Büntető Kollégiumának 4/2013. (X. 14.) számú véleménye szerint is határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, a törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény 2. § (1)-(2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása alapot ad - enyhébb elbírálás címén - a módosító törvény alkalmazására.

Az 1978. évi IV. törvény szerint a terhelt börtönben végrehajtandó büntetés esetén legalább 3/4 rész kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra [1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdés II. fordulata], míg a 2012. évi C. törvény a feltételes

szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját főszabályként a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon határozza meg [2012. évi C. törvény 38. § (2) bekezdés a.) pont].

Fenti szabályozást összevetve a másodfokú bíróság álláspontja szerint I. r. és II. r. vádlottak esetében a másodfokú ítélet meghozatalának idején hatályos jogszabály alkalmazása kedvezőbb elbírálást eredményez a szabadságvesztés büntetésből engedélyezett feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása miatt. Mindezek alapján az ítélőtábla I. r. és II. r. vádlottakkal szemben a **2012. évi C. törvény szabályait alkalmazta.**

A másodfokú bíróság I. r. és II. r. vádlottak

- vagyon elleni bűncselekményként értékelt cselekményét a 2012. évi C. törvény 160. § (3) bekezdés szerint minősülő *emberölés előkészülete büntettének* és a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a.) pontja szerint minősülő *csalás büntette* 2012. évi C. törvény 10. § (1) bekezdés szerinti *kísérletének*, mely utóbbit az I. r. vádlott a 2012. évi C. törvény 13. § (3) bekezdés alapján társtettesként, míg a II. r. vádlott a 2012. évi C. törvény 14. § (2) bekezdés alapján bűnsegédként követett el;

- a közbizalom elleni bűncselekményét 1. rb. a 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdésének b.) pontjába ütköző *közokirat-hamisítás büntettének*, melyet az I. r. vádlott a 2012. évi C. törvény 13. § (3) bekezdés alapján társtettesként, míg a II. r. vádlott a 2012. évi C. törvény 14. § (2) bekezdés alapján bűnsegédként követett el; és 1. rb. 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdésének c.) pontjába ütköző *közokirat-hamisítás büntette* 2012. évi C. törvény 10. § (1) bekezdés szerinti *kísérletének*, melyet a II. r. vádlott a 2012. évi C. törvény 14. § (2) bekezdés alapján bűnsegédként követett el minősítette,

Illetve I. r. és II. r. vádlottakat az ellenük a 2012. évi C. tv. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a.) és c.) pontja szerint minősülő a 2012. évi C. törvény 13. § (1) bekezdés alapján tettesként, illetve a 2012. évi C. törvény 14. § (2) bekezdés alapján bűnsegédként elkövetett *emberölés büntette* miatt emelt vád alól tekintette felmentettnek.

A 2012. évi C. törvény 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

A bíróság feladata az ítékezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is.

Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket helyesen ismerte fel, azonban a minősítés megváltoztatása szükségszerűen maga után vonja a kiszabott büntetés mértékének felülbírálatát.

Az I-II. r. vádlottak terhén megállapított bűncselekmények közül 2 rb. egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, a közbizalom elleni bűncselekmény büntetési tétele három évig terjedő szabadságvesztés. A törvényalkotó a különös részben meghatározott büntetési tételkeret meghatározásával az elkövetett magatartásokat ugyan nem a legsúlyosabb megítélésű bűncselekmények között helyezte el, azonban a vádlottak által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlya jelentős, függetlenül attól, hogy a sértett haláláért a felelősségük megállapítására nem került sor. Az utóbbi időben az ilyen jellegű, védtelen, kiszolgáltatott, egyedülálló emberek sérelmére, aljas célból elkövetett, a vádbeli cselekményhez hasonlóan végrehajtott cselekmények nagymértékben elszaporodtak.

A 2012. évi C. törvény 79. §-ban meghatározott büntetési célok a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia. A bűncselekmény elkövetőivel szemben kiszabott büntetés tehát nem csupán magára az elkövetőre bír hatással, hanem a társadalom többi tagjára nézve is. A hatékonyabb társadalmi védekezés szempontjait előtérbe helyezve, a kellő visszatartó hatás érdekében, az ilyen jellegű cselekmények elkövetőivel szemben megfelelő szigorral történő fellépést tesz szükségessé.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényszék által kiszabott tartamú fő- és mellékbüntetés erre nem alkalmas, a generális és speciális prevenció elérése azok lényeges súlyosítását indokolja. Erre tekintettel az ítéletábra a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás tartamát is a kiszabható maximális tartamban határozta meg. Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés mértékéből kiindulva ez nem tekinthető a büntetés jelentéktelen megváltoztatásának (Be. 371. § (2) bekezdés és Bkv. 16. számú kollégiumi vélemény).

A kiszabott szabadságvesztés - mely a 2012. évi C. törvény 81. § (1) bekezdés alapján halmazati büntetés - végrehajtási fokozata a 2012. évi C. törvény 37. § (2) bekezdés a.) pont alapján börtön.

Az ítéletábra a 2012. évi C. törvény 38. § (1) és (2) bekezdés a.) pontja alapján rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, amely a büntetés kétharmad részének letöltését követő nap.

Az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a 2012. évi C. törvény 92. § (1), (2) és (3) bekezdés a.) pontján alapul.

A bűnügyi költséggel kapcsolatban az elsőfokú bíróság összesen 2.808.932.- forintról rendelkezett akként, hogy abból I. r. vádlottat 575.144.- forint, II. r. vádlottat 614.149.- forint külön-külön történő megfizetésére kötelezte, míg 1.619.639.- forintról megállapította, hogy azt az állam viseli. A törvényszék nem adta kellő indokát, hogy a vádlottakat a költségjegyzék melyik tétele alatti bűnügyi költség megfizetésére kötelezte, csupán általánosságban utalt arra, hogy a vagyon elleni és a közbizalom elleni bűncselekményekkel összefüggésben felmerült szakértői díjak és tanúk útiköltségei, valamint a kirendelt védői díjak arányos részére. Mivel az elsőfokú bíróság a bűnügyi költséggel kapcsolatban indokolási kötelezettségét a szükséges mértékben nem teljesítette, határozata e körben felülvizsgálatra alkalmatlan volt. Ezért a másodfokú bíróság az ítéletet a bűnügyi költség viseléséről rendelkező része tekintetében a Be. 373. § III/a.) pont alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a Be. 578. § (1) bekezdése szerinti különleges eljárás lefolytatására hívta fel.

Fenti indokokra figyelemmel az ítéletábra - a Be. 361. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen eljárva - a Be. 370. § alkalmazásával a Be. 372. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben megváltoztatta. Egyéb, a törvénynek megfelelő rendelkezéseit pedig a Be. 371. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdés és a Be. 338. § (1) bekezdés alapján a vádlottak viselik.

A Fővárosi Ítéletábra ítélete elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2014. év június hó 18. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.	Dr. Sebe Mária s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 2013. év április hó 10. napján kelt **18.B.69/2012/58.** számú ítélete I. r. és II. r. vádlottakkal szemben a Fővárosi Ítéletábra mint másodfokú bíróság **3.Bf.365/2013/11.** számú ítéletében foglalt változtatásokkal **2014. év június hó 18. napján jogerős és végrehajtható.**

Budapest, 2014. év június hó 18. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke
A kiadmány hitelül:

